

Strategie prevence školní neúspěšnosti

„Není umění dokázat, že dítě něco neumí, ale je umění dát mu příležitost prokázat, že něco umí.“ (Hana Žáčková)

Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky úrovní klíčových kompetencí, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. **Školní neúspěšnost** lze popsat jako nezvládnání nároků školy, které se projevuje nevyhovujícími výsledky a nedostatečným prospěchem. U dítěte může vést až k vytváření negativních postojů k samotnému učení, učitelům a celkově vzdělávání.

Příčiny školní neúspěšnosti

Hledání příčin školního neúspěchu vyžaduje náročnou práci s dítětem, pravidelnou spolupráci s učiteli, rodiči i samotnými žáky. Mezi **hlavní příčiny školní neúspěšnosti** patří:

1. Školní nezralost a nepřipravenost – dítě nastoupí do školy v době, kdy ještě není připravené zvládat nároky, které na něj škola klade.
2. Percepční vady – nejčastěji jde o oslabené sluchové a zrakové vnímání.
3. Nedostatečná úroveň rozumových schopností – projevuje se nedostatečným rozvojem myšlení a omezenou schopností učení, často je přítomna i porucha adaptačního chování.
4. Narušená komunikační schopnost – zahrnuje nejen chybnou výslovnost hlásek, ale i poruchy vyjadřování a porozumění mluvené řeči.
5. Porucha pozornosti a koncentrace – žáci bývají nápadně nesoustředění, chovají se, jakoby neposlouchali, co jim kdo říká, nerespektují instrukce, mívají problémy s časovou i prostorovou organizací zadaných úkolů. Často ztrácejí věci i osobní věci a školní pomůcky, rozptylují je i slabé podněty.
6. Nepodnětné rodinné prostředí – žáci jsou ohroženi sociálně nežádoucími jevy, mívají problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole, nedostatečná podpora při domácí přípravě, vysoká absence žáků.

Základní škola Praha – Kbely

Albrechtická 732/1, 197 00 Praha 9 - Kbely

Řešení školní neúspěšnosti

Při zaznamenání potíží dítěte při školní práci, kontaktuje třídní učitel/ učitelka pracovníky školního poradenského pracoviště. Podle typů obtíží se dítěte ujme speciální pedagožka, nebo výchovný poradce. Je provedena orientační diagnostika a na jejím základě jsou ve spolupráci s třídním učitelem/učitelkou navržena další opatření. Rodiče žáka jsou pozváni na osobní konzultaci, na které jsou daná opatření probrána a je nastavena spolupráce mezi rodinou a školou. Po měsíci jsou opět na společné schůzce rodičů a třídního učitele/učitelky daná opatření vyhodnocena a pokud jsou shledána jako nedostatečná, je dítěti sestaven **plán pedagogické podpory (PLPP)** a dítě je zařazeno do 1. stupně podpůrných opatření (PO).

Podpůrná opatření prvního stupně – PLPP

Cílem podpůrných opatření ve stupni 1 je aplikace běžných dostupných metod, forem práce, které mohou při správné aplikaci působit jako prevence zhoršování školní úspěšnosti žáka. Podpůrná opatření tohoto stupně identifikují a zajišťují samotní pedagogové školy, tedy vyučující ve třídě, jsou konzultovány i s pracovníky školního poradenského pracoviště.

Podpora spočívá například v **upravení zasedacího pořádku**, v možnosti využití **střídání činností** během vyučování, v organizaci využití času stráveného ve škole a mimo vyučování a ve stanovování **odlišných časových limitů** pro práci. Využívat způsoby výuky adekvátní pedagogické situaci a klást důraz na individuální práci s žákem. Upřednostnění metod reflektujících učební styly žáka, metod aktivního učení se zaměřením na **prevenci únavy** a metod na **podporu motivace**.

PLPP zahrnuje zejména popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu. Poskytování podpůrných opatření prvního stupně v plánu pedagogické podpory se vyhodnocuje pravidelně jednou za tři měsíce. Na základě tohoto vyhodnocení se stanoví, zda podpůrná opatření vedou k naplnění vzdělávacích cílů. Není-li tomu tak doporučí škola rodičům žáka navštívit školské poradenské zařízení (ŠPZ). Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení ŠPZ poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně na základě PLPP.

Základní škola Praha – Kbely

Albrechtická 732/1, 197 00 Praha 9 - Kbely

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně

Mezi školská poradenská zařízení patří speciálně pedagogická centra (SPC) a pedagogicko-psychologické poradny (PPP). Naše škola spadá do péče Pedagogicko-psychologické poradny pro Prahu 3 a 9. Škola připraví podklady pro vyšetření žáka v ŠPZ Tyto podklady zahrnují zpracovaný PLPP, vyplněný dotazník ŠPZ a v některých případech i návštěvu pracovníka ŠPZ ve škole. Ve školském poradenském zařízení se dítě podrobí kvalitní pedagogické, speciálně-pedagogické a případně psychologické diagnostice, aby byly odhaleny konkrétní příčiny selhávání žáka ve škole. Diagnostika žakových možností, učebních stylů a vzdělávacích potřeb nám pak umožní nastavit vhodná opatření. Je potřeba reagovat včas tak, aby žák byl schopen zastavit svůj pokles výkonu a případně se vrátit mezi "školsky úspěšné žáky". Mezi podpůrná opatření, která může ŠPZ doporučit patří sestavení IVP, podpora asistenta pedagoga, materiální zabezpečení vzdělávání, předmět speciálně pedagogické péče, pedagogické intervence.

Zákonný zástupce žáka obdrží zprávu a doporučení ŠPZ a pokud udělí svůj souhlas, začne škola pracovat s žákem podle závěrů a doporučení odborného vyšetření. V případě nároku a zájmu o vzdělávání podle IVP vyplní zákonný zástupce Žádost o povolení vzdělávání podle IVP a žádost doručí na ředitelství školy (Vyhláška č. 27/2016 Sb. Vyhláška o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných).

Individuální vzdělávací plán (IVP)

Individuální vzdělávací plán je závazný dokument sloužící všem, kteří s žákem pracují. Vzniká na základě spolupráce mezi učitelem, speciální pedagožkou, žákem a jeho rodiči a pracovníkem ŠPZ. Důležité je stanovit cíle individuálního plánu, v čem chceme u dítěte dosáhnout pokroku, dále způsob, jakým chceme cílů dosáhnout a časový horizont, v němž má být plán realizován. IVP umožňuje žákovi pracovat individuálním pracovním tempem, stanoví vhodné metody vzdělávání, hodnocení žáka a v případě potřeby upravuje obsah vzdělávání, které má žák zvládnout. **Cílem není hledat úlevy, ale optimální úroveň, na níž může žák podle IVP pracovat.**

Základní škola Praha – Kbely

Albrechtická 732/1, 197 00 Praha 9 - Kbely

Asistent pedagoga

Asistent pedagoga je pedagogickým pracovníkem, jehož prostřednictvím dochází k naplňování podpůrných opatření ve vzdělávání u dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami.

Hlavním cílem jeho působení je podpora práce pedagoga při práci se žáky, kteří vyžadují zvýšenou míru podpory ve vzdělávání. Působení asistenta pedagoga je jedním z nástrojů inkluzivního modelu vzdělávání, které mezi svými prioritami uvádí také Strategie vzdělávání 2020.

Asistent pedagoga pracuje s žákem s potřebou podpory a dalšími žáky dle potřeb a instrukcí učitele, resp. v kontextu doporučení ŠPZ. Asistent pedagoga pomáhá jinému pedagogickému pracovníkovi při organizaci a realizaci vzdělávání, poskytuje mu podporu v rozsahu podpůrného opatření. Učitel nastavuje funkční komunikaci a spolupráci s asistentem pedagoga v průběhu vzdělávacího procesu. Nastavuje rovněž formy a obsah spolupráce s rodiči. Dále koordinuje průběh vzdělávacího procesu ve třídě a dalších souvisejících aktivitách, usměrňuje činnost asistenta pedagoga k efektivnímu uplatňování opatření individuálního vzdělávacího plánu žáka, vede asistenta pedagoga při výběru vhodných pedagogických postupů a metod, nástrojů a pomůcek. Školní poradenské pracoviště poskytuje asistentovi pedagoga metodické vedení ve vztahu ke speciálním vzdělávacím potřebám žáka. Školní speciální pedagog nebo psycholog poskytuje metodickou podporu, spočívající zejména v porozumění speciálním vzdělávacím potřebám žáka, volbě a uplatňování vhodných pedagogických postupů a metod, které podporují efektivitu vzdělávání, samostatnost.

Předmět speciálně pedagogické péče

PSPP poskytuje naše škola žákovi na základě doporučení ŠPZ a to ihned po udělení písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka. Předmět speciálně pedagogické péče zajišťuje speciální pedagožka a při práci s žáky vychází z konkrétních doporučení školského poradenského zařízení.

PSPP je zaměřený na rozvoj oslabených oblastí žáků a na podporu při reedukaci specifických poruch učení. Předmět je směřován k rozvoji kognitivních a percepčně-motorických funkcí, rozvoji jazykových kompetencí a komunikačních dovedností, k rozvoji prostorové orientace a orientace v čase, pozornosti, paměti, sluchového vnímání a ke zlepšení grafomotorických

Základní škola Praha – Kbely

Albrechtická 732/1, 197 00 Praha 9 - Kbely

---

dovedností žáka. Vzhledem k působení speciální pedagožky s aprobační logopedie-surdopedie je na ZŠ Kbely PSPP využíván i k zajištění logopedické péče, pokud je u žáka diagnostikována narušená komunikační schopnost.

Při realizaci hodin PSPP je možno využít individuální nebo skupinové práce. Při skupinové práci zahrnují reedukační skupiny max. 4 žáky.

Při zařazení žáka do hodin předmětu speciálně pedagogické péče je sestaven učební plán, se kterým je seznámen zákonný zástupce žáka při konzultaci se speciální pedagožkou. Zároveň jsou s plánem seznámeni i vyučující žáka a pracují ve vzájemné shodě se speciální pedagožkou. Pokud žák pracuje za podpory asistenta pedagoga, zúčastňuje se hodin PSPP spolu s ním. Asistent pedagoga tak může zajistit návaznost v práci žáka ve vyučovacích hodinách i při domácí přípravě.

Hodnocení žáků se speciálně vzdělávacími potřebami (SVP)

Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zdůrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení práce žáka se SVP doporučuje naše škola užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod. Zákonní zástupci žáka mohou požádat i o slovní hodnocení na vysvědčení.